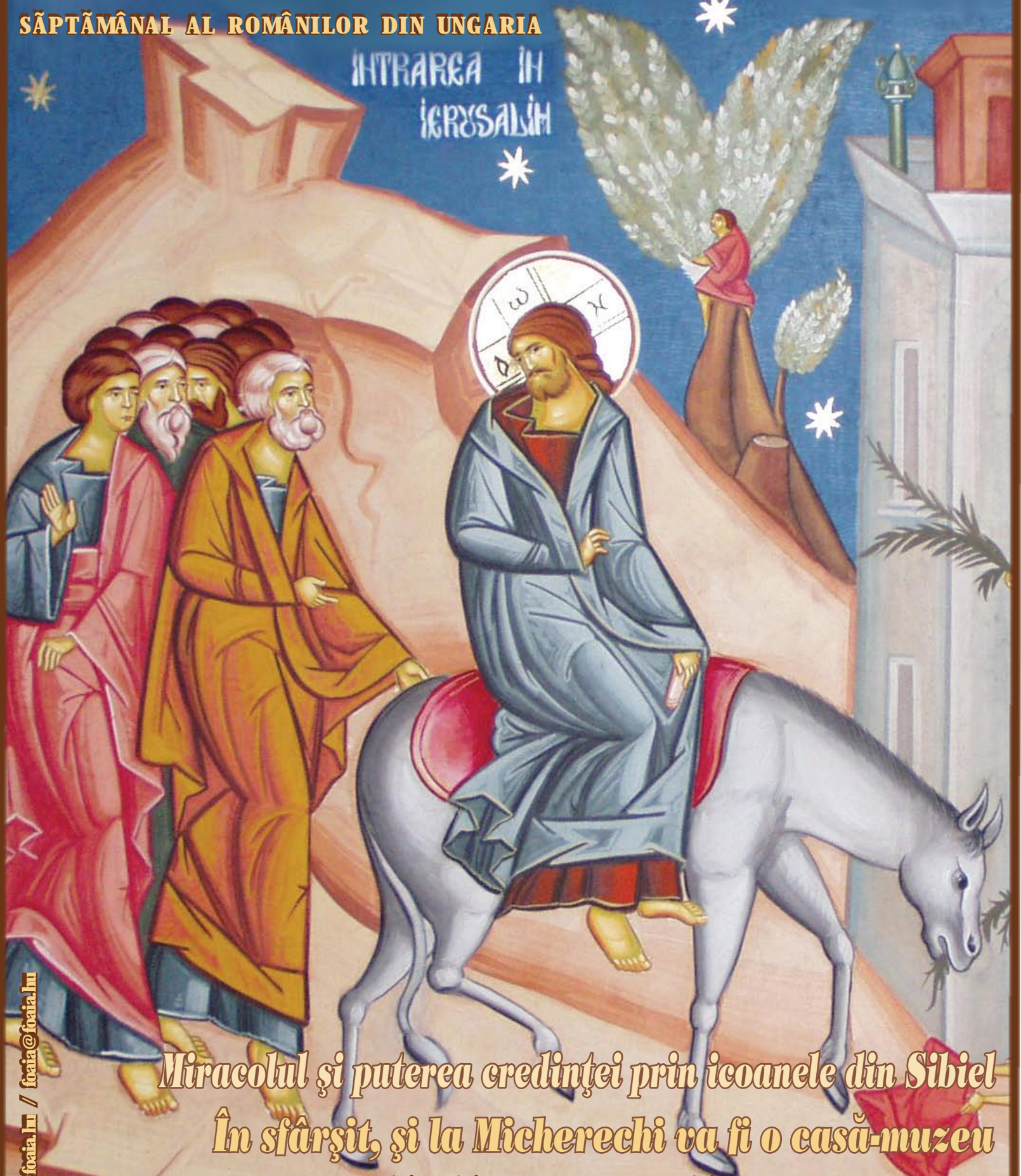

VINERI • 26 MARTIE 2010 • ANUL LX NR. 13

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

INTRAREA ÎN
IERUSALIM

*Miracolul și puterea credinței prin icoanele din Sibiel
În sfârșit, și la Micherechi va fi o casă-muzeu
Fără politică de partid*

CALENDAR ORTODOX

29 martie, luni – Cuv. Mc. Marcu, Ep. Aretuselor; Sf. Mc. Chiril diac.
 30 martie, marți – Cuv. Ioan Scărarul; Sf. Prooroc Ioad.
 31 martie, miercuri – Sf. Mc. Ipatie, Ep. Gangrei; Sf. Acachie Mărt., Ep. Melitinei; Sf. Mc. Veniamin diac.
 1 aprilie, joi – Cuv. Maria Egipteanca; Cuv. Macarie Mărt. (Sf. și Marea Joi; Denia celor 12 Evanghelii).
 2 aprilie, vineri – Cuv. Tit, făcătorul de minuni; Sf. Mc. Amfian și Edesie (Sf. și Marea Vineri; Denia Prohodului Domnului) (Zi aliturgică).
 3 aprilie, sâmbătă – Cuv. Nichita Mărt.; Sf. Mc. Elpidifor (Sf. și Marea Sâmbătă).
 4 aprilie, duminică – (†) Duminica Sf. Învieri (Sf. Paști).

Foaia a scris...

Acum 50 de ani

„Festivalul filmului sovietic s-a încheiat cu mare succes și în județul Bichiș. Numărul spectatorilor a crescut cu 90 de mii față de numărul spectatorilor la festivalul filmului sovietic din anul trecut. În zilele festivalului filmului sovietic aproape 235.000 de spectatori au vizionat filmele sovietice, adică mai mult ca jumătate din populația județului”. (Marele succes al filmului sovietic în județul Bichiș, Foaia Noastră nr. 6, 15 martie 1960, pag. 3)

Acum 30 de ani

„După faza teritorială din Aletea a Întâlnirii culturale a școlilor de naționalitate română, unde și-au dat concursul pionierii școlilor din județele Bichiș și Csongrad, m-am dus la Apateu cu mari așteptări, care au fost stărnite pe de o parte de posibilitatea de a face comparație între nivelul artistic al primei faze, fiind vorba de școli limba de predare română și nivelul fazei a doua, la Apateu, aici evoluând elevi ai școlilor în care se predă și limba română. (...) Două lucruri sunt, la care se cere neapărat să facem observații. Primul este faptul că mulți elevi au pronunțat și accentuat greșit, într-un dialect bihorean-maghiar, ceea ce cu mai multe repetiții și observații s-ar fi putut lichida. Al doilea este că în afară de directorul școlii din Apateu, ceilalți au rămas acasă, probabil în speranța că și așa »de la vecin voi afla dacă arde casa« lucru nu prea îmbucurător nici ca atitudine, nici ca fapt, fiind vorba de conducători ai unor instituții de formare a generației viitoare”. (Întrecere culturală interșcolară – Apateu, Cu eforturi sporite, la un nivel mai înalt, autor: -kozma-, Foaia Noastră nr. 13, 30 martie 1980, pag. 4)

Acum 10 ani

„Ziua de 20 martie a rezervat o surpriză plăcută publicului întrunit la Centrul Cultural al României de la Budapesta. Invitația promisese întâlnirea cu două mari personalități ale literelor din România. Și într-adevăr, cenaclul s-a dovedit un eveniment cultural de excepție. Mai cu seamă că la ora actuală Mircea Dinescu și Szócs Géza sunt doi dintre cei mai mari creatori contemporani din România în domeniul literaturii. Literatură, trebuie apreciat, și nu numai poezie, fiindcă și poetul român, cât și colegul său maghiar publică în ultimii ani și proză demnă de toată atenția. Tocmai despre această largire a creativității și încă despre multe altele, a căzut vorba la recenta întâlnire”. (Întâlnire de suflet. Cenaclu la Centrul Cultural al Românilor din Budapesta, autor: Petru Cîmpian, Foaia românească nr. 13, 31 martie 2000, pag. 6)

Slujbele din Săptămâna Patimilor și de Înviere

Săptămâna dinaintea Paștilor se deosebește de toate celelalte perioade ale anului bisericesc prin câteva caracteristici liturgice, care îi conferă o notă de sobrietate și măreție în același timp, de tristețe dar și de bucurie, de pocăință și de nădejde în învierea Mântuitorului. În această perioadă se re trăiește amintirea plină de dramatism a patimilor Mântuitorului Iisus Hristos, care lasă să se întrevadă în orice moment bucuria și lumina Învierii.

La Catedrala „Sfântul Nicolae” din Jula, în această săptămână se face în fiecare zi slujbe de denii, de luni până vineri. În toate bisericile din eparhie, joi de la ora 9.00 se oficiază Sfânta Liturghie a Sf. Vasile cel Mare, după-masă se oficiază Denia celor douăsprezece Evanghelii, iar în Vinerea Mare, de la ora 16.00, credincioșii sunt așteptați la Denia Prohodului Domnului.

Noaptea Învierii (3 spre 4 aprilie)

În cele mai multe biserici ortodoxe române din Ungaria, slujba de Înviere se va oficia exact la miezul

noptii: în Catedrala Sf. Nicolae din Jula, la bisericile din Apateu, Bătania, Budapesta, Micherechi, Săcal, Seghedin și Otlaca-Pustă. La biserica din Jaca, slujba Învierii Domnului va începe puțin înainte de miezul noptii, la ora 23.30. Credincioșii din Chitighaz și Cenadul Unguresc vor putea participa la această slujbă cu începere de la ora 4.00, iar credincioșii din Orașul Mic Românesc din Jula, de la ora 7.00. Pentru ortodocșii români din Bichișciaba și Aletea slujba de Înviere se va oficia cu începere de la 8.00. În noaptea de Paști, în Capela Or-

toodoxă din Budapesta, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan va oficia slujba Învierii, după care va fi oficiată și Sfânta Liturghie de Paști. În duminica Paștilor, dimineața de la ora 10.00, Preasfințitul Episcop Siluan va asista în Catedrala Episcopală din Jula, la Sfânta Liturghie oficiată de părintele vicar Pavel Ardelean, iar tot duminică de la ora 13.30, va sluji la Șercad.

A doua zi de Paști, luni, 5 aprilie, Preasfinția Sa va oficia Liturghia Arhierască alături de preotul paroh Ioan Bun în biserica din Micherechi.

A. Butar

Poza săptămânii

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Intrarea Domnului în Ierusalim - frescă în biserica din Apateu (Foto: Eva Iova)

Fundații care ajută școlile și grădinițele românești

La începutul anilor 1990, în mai multe școli românești din Ungaria au luat ființă fundații menite să ajute activitatea școlară. Generozitatea părinților s-a dovedit pe parcursul acestor ani prin oferirea donațiilor și sprijinului bănesc. La începutul fiecărui an, contribuabilii își pot direcționa 1% din impozit către orice asociație sau fundație, deci și pentru aceste fundații ale instituțiilor românești. Nu toate școlile sau grădinițele românești au însă vreo fundație. În scrierea de mai jos am cercetat relația dintre școală și fundație, modul și eficiența funcționării acestor fundații cu scopuri românești.

Fundația „Pro discipulis – Pentru elevii noștri” din **Jula** este una dintre cele mai însemnate fundații de ale noastre. A fost înființată în septembrie 2001. Președinta **Ana Rocsin Nagy** ne-a informat că se bucură de numărul sprijinitorilor, care sunt în continuă creștere. Fundația școlii românești din **Jula** acordă distincții și recompensă bănească la fiecare sfârșit de an școlar, pentru patru elevi de liceu și pentru doi elevi din clasa a opta pentru rezultatele bune obținute la învățătură. În fiecare an, în luna martie este organizat un bal de binefacere.

La începutul anilor 1990 s-a înființat Fundația „Pentru păstrarea limbii române”, la **Chitighaz**. Conform informațiilor primite de la profesoara **Florica Santău**, președinta fundației, această organizație azi nu are nici o activitate, astfel se prevede desființarea acesteia.

Directoarea actuală **Erika Borbély**, ne-a declarat că se plănuiește înfiin-

țarea unei noi fundații școlare.

În **Bedeu** cu 12 ani în urmă a luat ființă fundația școlii, în cadrul unei întâlniri a intelectualilor satului, din 30 iunie 1998. Curatoarii fundației la această întâlnire au oferit o sumă de 71.000 forinți, care a însemnat baza financiară care să sprijine elevii școlii generale din **Bedeu**. Președinta fundației „Pentru școala umanistă”, **Elena Maroșan Buca**, a declarat că la sfârșitul fiecărui an școlar se acordă un premiu celui elev de clasa a opta, care a obținut rezultate exemplare. Se mai acordă premiu celui elev de școala generală care la sfârșitul claselor primare își continuă studiile medii la Liceul „N. Bălcescu” din **Jula**. Printre scopurile fundației figurează și asigurarea obiectelor demonstrative în învățământul din **Bedeu**. Pentru atingerea acestor scopuri, fundația școlii încearcă să creeze o bază financiară care să sprijine elevii din **Bedeu** prin veniturile obținute prin donații.

De la înființare, activitatea fundației este permanentă.

La **Micherechi**, numai grădinița are o fundație. Aceasta s-a înființat cu doi ani în urmă, pe 10 mai 2008. În luna februarie a fost organizat pentru prima dată un bal de binefacere. Din banii de tombolă achiziționali în ziua respectivă vor fi cumpărate jucării pentru copiii grădiniței. Fundația „Prichindeii” s-a înființat cu următoarele scopuri: ajutorarea copiilor cu stare defavorabilă din grădinița românească din **Micherechi**, sprijinirea vindecării și a reabilitării copiilor bolnavi, organizarea excursiilor și a programelor pentru copii, păstrarea tradițiilor și a culturii românești, sprijinirea învățământului preșcolar.

Fundația grădiniței românești din **Jula** funcționează mai demult decât cea din **Micherechi**, deja de 17 ani. Grădinița a înființat Fundația „Homo Ludens” din anul 1993 a cărei președintă este educatoarea **Bencze Erika**, care ne-a precizat: „Curatoarii fundației sunt educatoare, doici din grădinița românească din **Jula**. Scopul Fundației „Homo Ludens” este îmbunătățirea calității instrumentelor didactice din cadrul învățământului preșcolar românesc din **Jula**, organizarea Zilei Familiei, precum schimbarea mobilierului din fiecare cameră de grupă.

(Continuare în pag. a 11-a)

EDITORIAL

Fără politică de partid

Presa minorităților din Ungaria greșește când face politică de partid, sprijinind campania oricărui partid din țară. Această greșală însă nu o comit revistele tradiționale, cu o existență de mai multe decenii, cum sunt revistele slovacilor, sârbilor, croaților sau nemților, cum nici *Foia românească*. Publicațiile țiganilor însă nu sunt lipsite de astfel de subiecte, pentru că unii conducători ai rromilor chiar sunt membri ai partidelor parlamentare. Această concepție de distanțare sau neutralitate față de politicile de partid nu este înțeleasă însă și de cealaltă revistă românească din Ungaria, *Cronica* demonstrând și în ultimul său număr că nu servește interesele comunității românești.

Coperta revistei ATRU ni-l înfățișează pe candidatul socialiștilor la alegerile parlamentare din 11 aprilie, pe primarul **Karsai József** din **Bătania**, care promite că va scoate orașelul din sărăcie cu care se confruntă deja de multe decenii. Sigur că în perioada promisiunilor, adică în campania electorală, toată lumea poate promite tot ce îl rupe capul, iar după alegeri toate acestea pot fi lăsate uitării. Nu vrem să analizăm aici meritele și realizările de până acum ale acestui primar și fost deputat parlamentar ungar, pentru că nimeni nu pune la îndoială că au fost și de acestea. Ceea ce este însă cu de-a dreptul rușinos e că revista *Cronica* tocmai cu două săptămâni înainte de alegeri a crezut de bine să-i facă reclamă acestui politician socialist maghiar, care s-ar putea să fie un bun amic cu viceprimarul **Traian Kreszta**, președinte al ATRU, dar nu prea se știe că **Karsai** ar fi făcut ceva și pentru românii din Ungaria. Mentalitatea de pupincuriști nu pentru prima dată iese la iveală la revista autoguvernării. Însă culmea amatorismului este că articolul în cauză nici măcar nu a fost scris de un ziarist român din Ungaria, ci de unul din **Arad** (și nici măcar nu român, ci ungar), care a publicat scrierea sub semnătura sa într-un ziar arădean, iar în *Cronica* fără semnătură.

Ce fel de prieten al românilor este gălăgiosul politician socialist din **Bătania**, precum este cunoscut **Karsai** de toată opinia publică, se vede și din acuzațiile pe care i le aduce contracandidatul său din aceeași secție de votare, **Gheorghe Șimonca**, primarul român din **Otlaca-Pustă**, candidat din partea partidului **Fidesz**. Într-un pliant semnat de **Karsai** și aruncat zilele trecute în cutiile poștale ale locuitorilor zonei, unde își măsoară puterile cei doi candidați la parlament, se aduc jigniri nu doar la persoana primarului **Șimonca**, ci și la adresa românilor din **Otlaca**. Dar astea nu sunt sesizate nici de ATRU, nici de revista sa. S-au adus acuze, de exemplu, că de se organizează cursuri de limbă română, când ar fi mai de folos cursurile de engleză. (La toate acestea se atașează sume exorbitante, care nu sunt adevărate.) A fost criticată și biserica ortodoxă română, care ar fi primit prea mult ajutor. Ce fel de stări au fost până acum patru ani în **Otlaca**, de ce s-a ajuns la desființarea școlii românești și cum nu a fost sprijinită biserica românilor decenii de-a rândul, bineînțeles nu se scrie nimic. Peste astea e mai bine dacă se așterne praful uitării.

Revenind la ideea de la început: revistele minorităților din Ungaria nu au de ce să scrie despre campania electorală a vreunui partid din țară, pentru că nici un partid nu se ocupă în mod serios de problemele minorităților. De douăzeci de ani, în **Budapesta** nu s-a format nici un parlament care să rezolve reprezentarea parlamentară a minorităților. Acest drept constituțional al minorităților va mai fi încălcat cu siguranță până în 2014, oricine va ajunge acum la putere.

Pe scurt...

LIBERĂ CIRCULAȚIE
ÎN SPAȚIUL SCHENGEN

PE a adoptat regulamentul potrivit căruia cetățenii non-UE, care dețin o viză de lungă ședere pentru una din țările UE, vor putea călători pe teritoriul altui stat membru pentru o perioadă de trei luni, în orice interval de 6 luni. Conform regulamentului ce va intra în vigoare în 5 aprilie, aceștia vor putea călători în aceleași condiții ca și deținătorii unui permis de rezidență. De noul regulament vor beneficia în special elevii, studenții aflați la studii în țările UE. Regulamentul va intra în aplicare simultan cu noul Cod comunitar de vize și în acest fel, prevederile Convenției Schengen sunt completate în favoarea deținătorilor de viză. Noua legislație prevede că viza de lungă ședere, pentru mai mult de trei luni, va avea aceleași efecte ca un permis de ședere în ceea ce privește libera circulație în spațiul Schengen, informează Ericinfo.eu.

PROTEJAREA DUNĂRII

Miniștrii din 14 state UE s-au reunit recent la Viena, unde au promis să protejeze acest fluviu de 2.860 kilometri, relatează AFP. Reprezentanții Germaniei, Austriei, Ungariei, Croației, Bosniei, Bulgariei, României, Cehiei, Slovaciei, Serbiei, Sloveniei, Ucrainei, Muntenegrului și R. Moldova, precum și oficialii ai Comisiei Europene, au adoptat un plan de gestionare ce trebuie aplicat până în 2015, „pentru ameliorarea situației fluviului și afluenților săi în sectorul mediului”. Este vorba mai ales despre reducerea poluării de origine umană, prin măsuri ce merg de la construirea de noi centrale hidroelectrice la interzicerea detergenților ce conțin fosfați sau gestionarea riscurilor de poluare accidentală. Sunt prevăzute și planuri de prevenire a inundațiilor.

CU AVIONUL, DE LA ARAD LA BUCUREȘTI

Compania Blue Air va intensifica zborurile pe ruta București-Arad și retur, cu o frecvență de șase zboruri săptămânale, începând cu data de 1 mai. Astfel, Blue Air va avea curse pe relația respectivă în zilele de luni, marți, miercuri, joi, vineri și duminică.

Nu sunt dovezi despre originea cimitirului descoperit la Jula

Cu o lună în urmă s-a descoperit la Jula un cimitir vechi, ce datează de la începutul anilor 1900. În ciuda cercetărilor specialiștilor încă nu s-a ajuns la un consens. Cert este însă faptul că pentru 9 dintre cei înmormântați aici li s-a făcut și o slujbă ortodoxă, fiind înregistrați în protocoalele răposaților Bisericii Ortodoxe din Orașul Mare Românesc – Jula. Dintre cei 9 ortodocși, 7 au fost români, unul sârb și unul rus, cu toții murind în spitalul public din Jula.

Un cimitir public din 1912

În urma lucrărilor publice de aranjare a unui teritoriu dintre cartierele Máriafalva și Szentpálfalva, într-un loc neîngrijit, uitat de localnici, angajații publici de la Gospodăria Orășenească au dat de un cimitir cu 53 de morminte. Locul ascuns de tufe de porumb, dese și de nepătruns de la marginea străzii Kosztolányi a fost uitat de localnici.

Istoricul dr. Czeglédi Imre din Jula scrie în cartea sa „Numele străzilor orașului Jula 1851–2005”, editată în 2008, despre înființarea unui cimitir public în 1912: „Înființarea cimitirului public a fost prescris de articolul de lege XIV/1876. Orașul pentru prima dată în 1901 a început tratativele pentru cumpărarea unui teren, până la urmă a fost marcat în 1912 în spatele cimitirului nou reformat lângă partea de nord a căii ferate spre Șercad, în direcția străzii Vajda János.”

Dintre cele 53 de morminte identice, strâns înmormântate unul lângă altul, câteva sunt rupte în două, pe ele figurând nume care pot fi citite bine, altele însă sunt indescifrabile, dar se găsește și „erou necunoscut”. Sub unele nume poate fi citită și data înmormântării, în majoritate fiind anul 1918. Interesant este faptul că mormintele nu au fost așezate în ordine cronologică. Deși decesele au fost

între anii 1915–1918, nu există nici o logică după care au fost ridicate mormintele aranjate în trei rânduri. Pe mormintele din primul rând dinspre calea ferată nu figurează (sau nu mai este descifrabil) un oarecare an al înmormântării, pe cele din al doilea rând sunt înmor-

mat specialiștii în domeniu pentru a cerceta originea acestuia. Directorul Arhivei Județene Bichiș, dr. Erdész Ádám ne-a declarat că cercetările necesare pornesc în mai multe direcții: arhiva orașului, arhiva bisericii, materialele administrației publice, arhiva armatei. Arhivista Darócziné Leiszt Emma a găsit informații utile în documentele vechi, care pot oferi bazele unei presupuneri că cimitirul a fost unul militar.

– Am răsfoit toate documentele care pot fi luate în considerare. Ne-am uitat la procesele verbale ale Consiliului Local. Am trecut

morminti din 1918, 1915 și 1917, iar pe cele să zicem din ultimul rând figurează în majoritate anul 1918, dar sunt între aceste morminte așezate și altele din 1915.

Presupuneri și ipoteze

În lipsa informațiilor concrete despre cimitir, primăria a contac-

peste indicatoarele actelor Consiliului, ale primarului orașului Jula și vicecomitetului județului Bichiș. Dar am găsit scris despre eroii înmormântați în comitatul Bichiș și în cartea lui Oroszlán Gábor, „Cei 10 ani ai Comitatului Bichiș 1918–1928”. Am căutat foarte multe acte începând din anii 1914 până în 1926. Deoarece mormintele nu au fost așezate în ordine cronologică, însă într-un mod regulat, ar trebui să vedem dacă nu au fost înmormântați aici răposații ulterior, după exhumarea lor dintr-un alt loc.

Doamna Daróczi ne-a atras atenția că în arhive s-au găsit mai multe informații despre îngrijirea mormintelor eroilor de război, care a fost preluată de comandamentul militar al comitatului Bichiș. Pentru înființarea și îngrijirea cimitirelor militare, a mormintelor eroilor maghiari sau ale celor străini care au murit în Ungaria s-au dat instrucțiuni centrale, printre care s-a prescris ca mormintele să fie făcute din ciment, din material ieftin, însă rezistent, așa cum sunt cele găsite acum.

(Continuare în pag. a 10-a)

54	22. 24	Petruț 1916 Septembrie	35	ortodox, fără monstranță religioasă	Herman Herman	Alina Herman județ
55	2. 4	Anna-Bela 1916 Septembrie	57	ortodox, ortod ortodoxă, ortodă, ortodă ortodă, ortodă	Cămin Bătrâna	Alina Herman județ
56	6. 8.	Barbara 1916 Septembrie	8.	ortodoxă ortodă	Leontina Leontina	Alina Herman județ
57	7. 9.	Lucia 1916 Septembrie	48	ortodoxă, ortod ortodoxă, ortodă, ortodă	Regina Lucia	Alina Herman județ
58	13. 15. 15. 15.	Ștefan 1916 Septembrie	56	ortodoxă, ortod ortodoxă, ortodă, ortodă	Ștefan Ștefan	Alina Herman județ
59	14. 16.	Ștefan 1916 Septembrie			Ștefan Ștefan	Alina Herman județ

În sfârșit, și la Micherechi va fi o casă-muzeu

În urma unei decizii a Consiliului Local, Primăria din Micherechi a cumpărat o casă veche pe strada Kossuth nr. 86, fosta casă a lui Ștefan Iuhas, în care se va realiza un muzeu al satului. *Eva Netea* a fost solicitată pentru aceste lucrări, care după terminarea Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula, în 2005 și-a continuat studiile la Universitatea din Seghedin. Anul trecut și-a obținut diploma de istoric. Acum este angajată la Biblioteca din Micherechi până pe 30 aprilie și este însărcinată să aranjeze casa-muzeu de pe strada principală.

– În luna noiembrie a anului trecut am fost rugată de către primarul *Teodor Martin* să îndeplinesc această sarcină. Cu mulți ani în urmă, obiectele și mobilele adunate de către profesoara *Anamaria Dulău Cozma* și de către regretatul *Gheorghe Dulău* au fost așezate în clădirea școlii. Cu ajutorul angajaților pentru muncile obștești din cadrul Primăriei, aceste obiecte vechi au fost aduse în viitoarea casă-muzeu. După mutarea acestor materiale în noul loc, va urma curățirea lor. Bunicii mei mi-au promis că o să mă ajute la aranjarea camerelor.

– Cum vor fi aranjate camerele?

– Prima cameră, cea din față, va reprezenta camera de „stătăreață”, care, după cum mi-au spus bunicii, a fost camera curată, cu paturi frumos așternute. Pentru pregătirea acestei camere mai avem nevoie de dulapuri, paturi. Camera din mijloc este „chinda”, unde au gătit femeile. Acolo vor fi așezate obiectele care țin de bucătărie. Camera din spate ar îndeplini funcția de dormitor.

– De unde o să faci rost de mobila din camerele respective?

– Am întocmit un anunț pentru localnici, care vor fi afișate în diferite locuri. Pe lângă acest anunț am fost personal la Clubul Pensionarilor, unde am stat de vorbă cu

vârșticii satului rugându-i să ne ajute și în colecționarea a cât mai multor fotografii vechi. Ideea mea a fost ca pe fiecare obiect să fie indicat numele persoanei dăruitoare.

– Crezi că este important ca un sat să aibă o casă-muzeu?

– Copiii, nepoții noștri trebuie să vadă cum au trăit, ce obiecte au folosit strămoșii lor. Astfel vor cunoaște istoria satului. Sunt fericiți că au început aceste lucruri. Sper ca această casă, și dacă nu va fi deschisă în fiecare zi, să primească cu porțile larg deschise toți vizitatorii care trec prin satul nostru. Îmi pot imagina ca în viitor școala să organizeze aici „Săptămâna limbii materne”, unde ar fi invitate și bunicele ca să pregătească mâncăruri tradiționale. Putem să ne mândrim că avem o biserică frumoasă, dar avem nevoie și să ne mândrim că avem o casă tradițională.

Ana Cioca

Școlarii și profesorii din Micherechi deja de decenii de-a rândul colecționează obiecte vechi, aranjând mici expoziții temporare din obiectele strămoșilor. Cea din imagine a fost realizată la Săptămâna Limbii Materne din toamna anului trecut.

Pe scurt...

MICHERECHI

Un grup format din preșcolarii grădiniței din Micherechi va lua parte vineri, 26 martie, la un concurs regional de iscusință de la Mezögyán. Pe lângă copiii de la grădinița românească din Micherechi își vor mai da concursul copii sosiți din alte cinci sate, din Crâstor, Geszt, Okány și Biharugra.

APATEU

În toamna anului trecut, elevii claselor a 2-a și a 3-a a Școlii generale din Apateu, însoțiți de cadrele didactice și de directoarea școlii *Vad Erzsébet*, au fost primiți de elevii clasei a II-a, de *Lavinia Sabău* și *Ioana Abrudan*, învățătoare la Școala generală cu clasele 1-8 „*Andrei Mureșanu*” din Oradea. A doua întâlnire din cadrul proiectului internațional intitulat „Români pentru români” va avea loc pe 29 martie, la Apateu, unde elevii din Oradea vor lua parte la o oră de cânt aparte.

LEUCUȘHAZ

Școala generală din localitate, în colaborare cu Fundația „Pentru tineretul sănătos din Leucușhaz” organizează marți, 30 martie, o zi în așteptarea Sărbătorilor de Paști. Elevii din cursul primar, însoțiți de cadrele didactice vor deprinde tainele înconderii ouălor și își vor putea crea propriile ornamente, desene, felicitări și obiecte decorative de Paști. În același timp, elevii din clasele cursului superior vor lua parte la diferite concursuri cu întrebări referitoare la Paști.

SĂCAL

Școala generală organizează pentru prima oară concursul sportiv „Echipa de Aur”. Participanții la concurs vor fi elevii școlilor generale din Oradea, Săcal, Bedeu și din alte cinci școli din jurul comunei Săcal. Evenimentul va fi organizat sub înaltul patronaj al lui *Buzánszki Jenő*, membrul Echipei de Aur a fotbalistilor maghiari. Concursul de fotbal în sală pentru cupă transmisibilă se va desfășura pe 31 martie, cu începere de la ora 9.00, la Școala generală din Săcal (str. Piața nr. 3).

Clubul Marț' Sara

Clubul Marț' Sara al Asociației Culturale a Românilor din Seghedin, Consulatul General al României la Seghedin și Catedra de Română organizează marți, 6 aprilie, la ora 17.00, o întâlnire românească de sărbătorea Sfințelor Paști. Evenimentul va avea loc la sediul Institutului Cultural Român (Seghedin, piața Dugonics, nr. 2). Programul va cuprinde vizionare de filme, premii-surpriză, etc.

Motto-ul întâlnirii este: „Mâncă și bea de pe masă, dacă ți-ai adus d-acasă!”

A.B.

Biserica noastră a fost întotdeauna una românească

De vorbă cu Ioan Ardelean din Cenadul Unguresc

Biserica Baptistă din Cenadul Unguresc s-a înființat în anul 1908. Numărul membrilor activi a fost în acea vreme de 20-30 de persoane. Cu cinci-șase decenii mai târziu au umblat la adunare în jur de 100 de credincioși. Tot în acea vreme, biserica avea aproximativ 30 de coriști și o fanfară mai mică. Biserica din Cenad era una dintre cele mai mari din jurul Seghedinului. Însă de atunci au mai trecut vreo cinci decenii, iar numărul credincioșilor este tot mai scăzut.

La ora actuală sunt în adunare 10 suflete, dintre care majoritatea de vârstă a treia. Actualmente pentru serviciile divine vine în fiecare duminică câte un păstor de la Seghedin, cu excepția celei de-a treia duminică din lună, când slujește aici dr. Ștefan Cioca. Când nu este predicator vestește Cuvântul Domnului Ioan Ardelean din Cenadul Unguresc, conducătorul bisericii. Duminică, 21 martie, am participat la serviciul divin, la care au fost prezenți și dl. Ștefan Cioca și soția sa, iar serviciul s-a ținut în limba română. Despre situația actuală a bisericii am stat de vorbă cu actualul conducător Ioan Ardelean.

– De 15 ani sunt conducătorul Bisericii Baptiste din Cenadul Unguresc. Eu aici m-am născut, și de copil sunt în biserica aceasta. Și tatăl meu a fost conducătorul bisericii, după el a venit altul de i-a luat locul, iar ultimul conducător înaintea mea m-a rugat să nu las biserica singură, să nu se întâmple să fie biserica fără serviciu. Până eu pot, am zis, nu las! Așa că acum eu mă ocup de biserica, dar așa aștepta să fie altul pe lângă mine, că eu am trecut de 70 de ani și îmi apar greutăți și mie. Iar la biserică, ca orice biserică, mai sunt și probleme financiare sau administrative, iar din cauza vârstei, spun drept, mai și uit câte-

odată. Tineri nu prea sunt să-mi ia locul. Nepotul meu, *Gheorghe Ardelean*, fiul fratelui meu, mă mai ajută, ar fi bine să-mi ia locul cineva. Dar trebuie să așteptăm când vine timpul, că nu știm când va veni sfârșitul vieții noastre. Până atunci trebuie să ducem lucrul Domnului înainte.

– *Ce schimbări au avut loc de când ați preluat conducerea bisericii și câți credincioși aveți acum?*

– Ce s-a schimbat...? Am îmbătrânit cu toții și ne-am împușinat. Când am fost noi copii am fost în biserică peste 100 de suflete. În urmă cu 15 ani am fost peste douăzeci de credincioși, iar acum suntem zece...

– *Tineri nu vin la biserică?*

– Nu vin, din păcate. Nepotul cu soția sunt mai tineri și o femeie unguoică care mai vine câteodată. O dată pe lună, tot în a treia duminică, avem ca vestitor al Evangheliei în mijlocul nostru pe Ștefan Cioca, iar în celelalte duminici vine un păstor maghiar de la Seghedin să vestească Cuvântul lui Dumnezeu.

– *Aceștia predică în ungurește, nu?*

– Cei de la Seghedin, da. De înțeles toți înțelegem limba maghiară, dar când ne rugăm, și eu, și ceilalți, cu toții ne rugăm în limba română. Unul dintre pastori ne-a făcut odată ob-

servație să ne rugăm în limba maghiară să ne înțeleagă și el. Și i-am zis că important e că Dumnezeu ne înțelege...

– *Înseamnă că vă considerați în continuare o adunare românească?*

– Da. Biserica noastră a fost întotdeauna o adunare românească, toți membri au fost români. Dar nu asta e problema. Problema e că suntem puțini. Porunca noastră este să explicăm Cuvântul curat și ce Dumnezeu dorește de la noi să împlinim. Și dacă nu le putem sută la sută împlini, că suntem răi, chiar Cuvântul spune: „să nu vă numiți buni, căci singurul Dumnezeu este bun numai”, dacă ne mândrim că noi suntem buni și credincioși, atunci chiar facem păcat. Toți suntem păcătoși. Dar putem fi păcătoși mântuiți.

– *Ce transmiteți creștinilor de marea sărbătoare a Sfințelor Paști?*

– Doresc ca această sărbătoare să fie o adevărată sărbătoare pentru toți creștinii. Să recunoască toți că Domnul Isus Cristos a murit pe Cruce și a treia zi a înviat ca noi să avem viață veșnică. Asta ar fi dorința mea, ca toți să fim una, să sărbătorim, așa cum Dumnezeu dorește de la noi, să-L primim pe El în inima noastră, să-L servim Lui și să fim copii ai Lui. Iar dacă-L primim pe El în inimile noastre, El ne va da

viață veșnică, ne va da mântuire. Așa aș dori să sărbătorim împreună cu toții din toată inima. Așa spune că nu toți cei care zic „Doamne, Doamne” vor intra în împărăția lui Cris-

tos, decât cel ce face voia Lui. Așa că ar fi bine ca toți să facem voia Lui, iar dacă aici pe pământ nu putem să fim cu toții una, măcar acolo să fim una cu El.

Anca Butar

Florina Pătru

Păstrează ochii tăi curați

*Păstrează ochii tăi curați, a Duhului făclie
Păstrează-ți ochii ne-ntinați de-a lumii bogăție.
Păstrează ochii tăi sfințiți pentru a cerului comoară
Cât pe pământ vei dăinui, tu lasă-ți firea ca să moară.*

*Ai grijă ochi unde privești, ai grijă nu uita
Căci Dumnezeu dorește să vezi doar sfântă Fața Sa.
Nu-ți întina privirea cu tot ce te-nconjoară
Căci tot ce vezi în lume către pierzare zboară.*

*Privește la Golgota, la Mielul junghiat
Și lasă-te de Domnul tu astăzi curățat.
Pecetea Lui cea sfântă pe ochii tăi să fie,
Să poți privii în ceruri a Lui nemărginire.*

*Privește la lumina ce vine din Isus
Privirea ațintește-ți mereu spre ceruri sus.
Și roagă-te într-una la Tatăl – Dumnezeu,
Să vezi și tu minunea ca orbul Bartimeu.*

*Cum ți-e privirea soră? Unde te uiți tu frate?
Cine-ți conduce ochii? Hristos cu-a Lui dreptate?
Sau bâjbâi tot în noapte, pe-a râului cărare
Uitând c-a Lui lumină e-a ochilor splendoare?*

*Sunt ochii tăi spălați de Domnul
În sângele de mare preț?
Sau pradă poftelor carnale
Și mergi mereu plângând pe cale?*

*Nu te lăsa orbit în lume de-atâta ură și dispreț!
Căci tu-ai fost cumpărat de Domnul cu sânge
Sfânt de mare preț.
Păstrează-ți ochii fără vină, pentru Isus mereu curați.
Ca într-o zi pe nori de slavă să fii cu cei răscumparați!*

Alegeri în parohiile ortodoxe

La bisericile din cadrul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria au avut loc recent alegerile Consiliilor și Comitetelor Parohiale. În fiecare parohie, pe lângă Consiliul Parohial funcționează și un Comitet Parohial, în care sunt alese și femei. Consiliul Parohial este organismul executiv al Adunării Parohiale, care, la rândul ei, este compusă din credincioșii majori ai parohiei, bărbați și femei, care mărturisesc prin credință, faptele și ținuta lor morală, atașamentul față de Biserica Ortodoxă, de învățătura ei de credință și de instituțiile ei. Consiliul Parohial duce la îndeplinire hotărârile Adunării Parohiale, care se întrunește o dată pe an, dar și hotărăște, sub președinția preotului paroh, asupra tuturor problemelor importante, de orice fel, din viața parohiei. Printre atribuțiile Comitetului Parohial se află: înregistrarea și înfrumusețarea bisericilor, a curților bisericesti și cimitirelor; formarea și susținerea stranei și a corului bisericii; ajutorarea săracilor, cercetarea bolnavilor; înființarea și susținerea bibliotecii parohiale; păstrarea curățeniei bisericii. Potrivit hotărârilor Sfântului Sinod, care stabilesc că la nivel eparhial membrii componenți nu pot îndeplini mai mult de două mandate, se prevăd și unele schimbări în Adunarea Eparhială, care este formată 2/3 mireni și 1/3 clerici (adică 20 de mireni și 10 preoți). Des-

pre toate acestea și despre schimbarea Statutului de Organizare și Funcționare a Eparhiei, datorită faptului că Episcopia a trecut în anul 2009 din jurisdicția Mitropoliei Banatului în jurisdicția Patriarhiei Române, l-am rugat pe Preasfințitul Părinte Episcop Siluan să ne facă câteva precizări.

– În întreaga Patriarhie Română, anul acesta au loc alegeri. Își încheie mandatele de patru ani membrii de la organismele locale și de la organismele centrale de organizare și administrare ale Bisericii. După această primă fază a alegerilor la nivelul parohiilor, urmează alegerile la nivel eparhial, astfel încât, în curând, Adunările Eparhiale și Adunarea Națională Bisericească vor avea noi membri. Datorită faptului că în anul trecut Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria a trecut în jurisdicția Patriarhiei Române, se vor face unele modificări importante referitoare la legile de funcționare ale Eparhiei, care sunt cuprinse în Statutul Episcopiei noastre. Referitor la Statutul de Organizare și Funcționare, acesta trebuie coordonat cu cel al Bisericii Ortodoxe Române. Există un Statut de Organizare și Funcționare al BOR, după care se conduc eparhiile din țară, iar cele din străinătate trebuie să țină cont și de alte realități, cele din țările în care ele se află și funcționează. Modificările din Statutul

Episcopiei noastre nu se vor reduce doar la schimbarea jurisdicției, de la Mitropolia Banatului la Patriarhia Română, ci vor mai fi și alte precizări care vor trebui analizate și aprobate aici, la Centrul Eparhial, de către Adunarea Eparhială a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, ulterior trimise la București, discutate și aprobate de către Sfântul Sinod al BOR și după toate aceste etape vom avea noul Statut completat, revizuit și adăugit. În data de 10 aprilie vom avea un Colegiu electoral preoțesc și în 15 aprilie vor fi alegerile pentru Adunarea Eparhială. Și aici este o precizare importantă de făcut: la București, tot la ședința Sfântului Sinod, s-a hotărât ca pentru toată Patriarhia Română, noii membri aleși în Adunarea Eparhială să fie cei care nu au avut mai mult de două mandate până acum. Cei care au îndeplinit deja două mandate pot primi, eventual, încă un mandat, doar ca membri onorifici. Această precizare a fost făcută în sensul de a veni la administrarea treburilor bisericesti oameni competenți, cu un plus de energie, care ar putea aduce ceva nou și în viața Bisericii, ne-a informat PSS Episcop Siluan.

Cu noua listă a membrilor Consiliilor și Comitetelor Parohiale de la bisericile ortodoxe române din Ungaria vom reveni într-un număr următor.

A. Butar

Noi decizii administrative în Episcopia din Jula

Joi, 18 martie, la Centrul Eparhial din Jula a avut loc ședința de lucru a membrilor Permanenței Consiliului Eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, condusă de Preasfințitul Episcop Siluan. În cadrul ședinței s-au discutat diferite aspecte legate de activitatea Episcopiei, între care și precizarea formalităților de obținere a aprobărilor necesare pentru amplasarea în apropierea Catedralei „Sfântul Nicolae” a unei troițe de lemn, după modelul celor din Maramureș, precum și a statuii mitropolitului Andrei Șaguna al Ardealului, simboluri importante pentru afirmarea identității naționale românești și a spiritualității ortodoxe.

În acest scop, membrii consiliului s-au întâlnit și cu reprezentanții Oficiului Monumentelor Istorice, cei care sunt competenți în acordarea acestor aprobări, pentru a stabili etapele care trebuie urmate în acest scop. Cu acest prilej au mai fost discutate și

probleme importante care țin de activitatea pastorală dar și de posibilitatea efectuării unor lucrări de restaurare, necesare la Catedrala episcopală din Jula. În ziua precedentă ședinței, membrii Consiliului Eparhial s-au întâlnit la Bichișciaba cu reprezentanții firmei Tondach, de producere a țiglei, în vederea încheierii unui contract pentru achiziționarea țiglei, pentru restaurarea bisericilor din cadrul Episcopiei, în următorii cinci ani. Firma a făcut nu demult și un fel de sponsorizare pentru acoperișul bisericii din Bichișciaba, iar anul trecut a oferit materia primă la un preț foarte avantajos pentru biserica din Jaca. La această întâlnire la care a fost prezent și Preasfințitul Episcop Siluan, după încheierea contractului, directorul general *Kató Aladár* le-a oferit celor prezenți posibilitatea de a vedea cum se produce țigla la această firmă de nivel european.

A.B.

Slujbă arhierescă de Florii la Jaca

Duminică, 28 martie, biserica ortodoxă sărbătorește Duminica Floriilor. În această zi, denumită și Duminica Stălparilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu aghesamă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie pe care creștinii ortodocși din Jaca le vor duce acasă să-și împodobească icoanele,

ușile și ferestrele, vor fi sfințite duminică de Preasfințitul Episcop Siluan, Episcopul românilor din Ungaria și preotul paroh *Cosmin Pop*. Sfânta Liturghie Arhierescă va începe la ora 9.30. În aceeași zi după-masă, Preasfințitul Episcop Siluan va participa la Taina Sfântului Maslu, oficiată în biserica din Săcal de ieromonahul *Gheorghe* și călugări de la Episcopia Ortodoxă din Ungaria. Slujba Sf. Maslu va avea loc de la ora 15.00.

A.B.

Libertatea

„Un vultur zbura în înălțimi, se desfăta de frumusețea lumii și gândea în sinea lui: Trec în zbor peste depărtări întinse: peste văi și munți, mări și râuri, câmpii și păduri; văd mulțime de fiare și păsări; văd orașe și sate și cum trăiesc oamenii. Dar cocoșul de la țară nu cunoaște nimic în afara ogrăzii în care trăiește și nu vede decât câțiva oameni și câteva dobitoace. Voi zbura la el și-i voi povesti despre viața lumii. Și vulturul a venit să se așeze pe acoperișul gospodăriei și a văzut cât de țănoș și de vesel se plimbă cocoșul în mijlocul găinilor lui și s-a gândit: Înseamnă că e mulțumit cu soarta lui; dar, cu toate astea, îi voi povesti cele ce cunosc. Și vulturul a început să-i spună cocoșului despre frumusețea și bogăția lumii. La început cocoșul l-a ascultat cu atenție, dar nu înțelegea nimic. Văzând că nu înțelege nimic, vulturul s-a mâhnit și i-a fost greu să mai vorbească cu cocoșul. La rândul lui, cocoșul, neînțelegând ceea ce-i povestea vulturul, se plictisea și îi era greu să-l asculte. Și fiecare a rămas mulțumit de soarta lui.” (Sf. Siluan Athonitul)

Copiii și Ziua Mondială a Apei

Cu ocazia Zilei Mondiale a Apei, și la Jula au fost organizate un șir de manifestări pentru copii, tineri, dar și adulți. În ziua de 22 martie, în centrul orașului balnear organizatorii au oferit trecătorilor diferite programe cu care să atragă atenția asupra impor-

tanței apei. Sub lozinca „Apă curată pentru o lume sănătoasă!”, la fântâna arteziană centrală au avut loc concerte, concursuri și jocuri pentru copii, dar s-au oferit informații utile și la chioșcurile Direcției pentru Protecția Mediului și Apelor, Băilor Cetății Jula

și alte organizații pentru protecția apelor.

La evenimente au participat și copiii grădiniței și școlii generale românești din Jula, învățând despre semnificația protejării apei, care este baza vieții pământeste.

R.P.

Micii fotbaliști pe teren

Și micii fotbaliști din Micherechi și Crâstor au început campionatul de primăvară în cadrul NUS - NUPI la Zsadány vinerea trecută, pe 19 martie. Rezultatele echipelor micherechene la prima etapă: U7: 2 victorii - 1 remiză - 0 înfrângere; U9: 2 v. - 0 r. - 1 î.; U11: 1 v. - 2 r. - 0 î. Etapa a doua va urma pe 16 aprilie, la Crâstor, iar etapa a treia va fi pe 14 mai, la Micherechi. Luni, 22 martie, au jucat derbiul U14, Micherechi-Crâstor, la care echipa noastră a luat bătaie cu 0-1. MIC

Poezioare pentru copii foarte mici

Cu-cu-ri-gu

*Cu-cu-ri-guuu! Face cocoșul.
Șuuuu, șuuuu! Îl ușuie moșul!
Uș găină, uș cocoș,
Că vă pun acum în coș!*

Miau-miau

*Miau, miau, miau, face pisica,
Că-i e foame mititica,
Și când lapte îi aduc,
Ea mă pupă pe năsuc.*

Ham-ham

*Ham, ham, ham face cățelul
Când îl plimbă băiețelul,
Țopăind de bucurie
Că-i dă os din farfurie.*

Căprița

*Be-he-he face căprița,
Ha-ha-ha, râde fetița.
Sare pe garduri căprița
Țopăie pe scări fetița.
Cine a murdărit rochița?
Chiar fetița? Sau căprița???*

Mici muzicieni la școala din Micherechi

Elevii de la Școala de muzică „Harruckern János” – filiala Micherechi au susținut, pe 18 martie, un concert la școala generală din localitate. Cei 14 elevi și-au dat concursul la pian și vioară în fața profesorilor și părinților, pentru a demonstra ce au învățat pe parcursul primului semestru al acestui an școlar. La pian au cântat *Dora Puha, Devald Varga, Denuța Letiția, Debora Puha, Gerold Miron și Carina Iuhas*, iar la vioară au cântat *Debora Gherasim, Lidia Miron, Panna Ruja, Enikő Rocsin, Carina Iuhas, Edina Iova, Zoltán Rácz și Ioan Boroș*. Strănepotul renumitului violonist din Micherechi, Rácz Zoltán este elev în clasa a șaptea a școlii

tatele la învățătură. Profesoara de pian *Mihaela Roxana Crăciun Varga* ne-a spus că ar trebui neapărat să se facă o activitate cultural-artistică cu generațiile viitoare, pentru că la Micherechi este „oaza românilor din Ungaria”. Referindu-se la examenul de pian ne-a mărturisit că sunt importante categoriile de vârstă. Sunt mulți elevi începători, care vor să facă o activitate artistică, dar trebuie încurajați. Copiii și-au ales, sub îndrumarea profesoarei, piesele muzicale, chiar am auzit o prelucrare din folclorul românesc, „Cimpoiașul” de la Dan Constantinescu, în interpretarea la pian a elevului Gerold Miron.

Ana Cioca

generale din loc. A învățat să cânte la vioară doar acum doi ani. La începutul acestui an școlar s-a în-

scris la școala de artă să studieze vioara.

Profesorul de vioară *Papp Sándor* ne-a mărtu-

risit despre elevul Rácz Zoltán că este un elev foarte talentat, a învățat să cânte la vioară „după ureche” și face în mare parte un fel de improvizație, neavând studii teoretice. Știe să cânte cântecele din Micherechi ale lui Teodor Covaci, dar trebuie să însușească teorie muzicală. Profesorul s-a arătat mulțumit cu prezentarea pe care au făcut-o elevii, dar ar trebui să exercite mai mult acasă, ne-a spus deschis profesorul Papp. La program a fost prezent directorul școlii, *Gyalog László*, care a fost de părere că aceste preocupări de după-masă influențează în mare măsură rezul-

Jocurile copilăriei

Rege-Printz-Cavaler-Slugă

„Rege-Printz-Cavaler-Slugă” (alte variante: „Rege-Conte-Cavaler/Duce-Slugă”, „Ș-șomer, M-maistru, I-inginer, D-director”) este un fel de tenis de picior jucat într-un pătrat împărțit în patru, în fiecare pătrat fiind desenată litera corespunzătoare. Ținta este să ajungi rege, se aruncă mingea în diagonală (S la P, C la R), și dacă pierde „Slugă” schimbă locul cu cei ce „stau pe tușă”, iar dacă vreunul din funcțiile mai mari pierde schimbă cu cel cu funcția inferioară/superioară. Se aruncă mingea cu mâna, se joacă doar cu piciorul (tenis de picior).

Telefonul fără fir

Copiii stau înșirați. Primul din „coadă” zice un cuvânt, după care îl șoptește la urechea celui de-al doilea. Acesta trebuie să zică mai departe ce a înțeles și tot așa, până la final. Ultimul trebuie să rostească tare ce a înțeles.

Bineînțeles că „miștocarii” pot modifica cuvântul după bunul lor plac, pentru ca rezultatul să fie extrem de amuzant. Este un joc de bună-dispoziție.

Ocupații românești la grădinița din Otlaca-Pustă

Cu sprijinul financiar obținut printr-un proiect județean de Asociația Culturală Română „Mihai Purdi”, la grădinița din Otlaca-Pustă se țin ocupații în limba română. *Elvira*

Ardelean, viceprimărița și președinta autogovernării românești din localitate, se ocupă de cei 9 copilași de la grădinița de două ori pe săptămână.

A.B.

Nu sunt dovezi despre originea cimitirului descoperit la Jula

(Urmare din pagina a 4-a)

Nouă răposați ortodocși

Deoarece pe vremuri, rolul de administrare a cimitirelor l-au îndeplinit bisericile și pentru că multe din numele de pe morminte sunt românești, am contactat și Biserica ortodoxă din Orașul Mare Românesc. Cercetătoarele *Emilia Martin* și *Elena Csobai* au primit și ele lista cu numele descifrabile, dintre care 9 au fost găsite în protocoalele bisericesti ale răposaților. Răposații au fost înmormântați de părinții parohi Alexandru Popovici și dr. Ștefan Muntean. Numele răposaților, la care adăugăm și vârsta, meseria și domiciliul, sunt următoarele:

Vargucic Velko – 1916 – Vargucin Velco, vânzător de zaharicale, 57 de ani, Bătănia;

Marcu Vazul – 1916 – Vasile Marcu, ostaș în Regimentul 43, 48 de ani, Jula;

Dein Emanuel – 1918 – Emanuil Dan, Aradséga;

Valkuczki Nikolai – 1918 – Nicolai Valguczki, prinsonier rus, 25 de ani,

Grodnyiszka, Polonia;

Leczla László – 1919 – Ladislau Lezō, ostaș invalid din Regimentul 37, 32 de ani, Socodor;

Tirnatics Gabriva – 1918 – Dobrivoi Tirnacic, internat sârb, Krnyevo, Serbia;

Vigyikán Flóra – 1917 – Floarea Vidican, ziuas, 67 de ani, Tózmiske;

Maris Filimon – 1915 – Filimon Martiș, econom, ostaș, 32 de ani, Tălaj, județul Arad;

Jákoly Antal – 1917 – Antoniu Zaco, econom, ostaș la Regimentul 2 de honvezi, 29 de ani, Boroșineu.

În protocoalele răposaților bisericii ortodoxe nu figurează și locul înmormântării. Între acești decedați singurul punct comun este că au murit în spitalul

comun, unii au fost ostași, alții economi sau „ziuași”.

Se poate pune întrebarea: Dacă acesta ar fi fost un cimitir militar din primul Război Mondial, de ce au fost înmormântați aici și persoane care nu au fost soldați? Poate pentru că pe timpul războiului au fost înhumați aici și alte persoane care nu au fost din Jula și nu au avut rude care să se îngrijească de înmormântarea lor? Specialista arhivei din Jula spune că motivul pentru care nu s-a mai înmormântat cu timpul în acest cimitir probabil a fost că cimitirele bisericesti au îndeplinit și funcțiile cimitirelor publice. Cimitirul a fost uitat, nu a mai fost îngrijit, din moment ce înmormântările publice s-au făcut în cimitirele bisericesti.

Din păcate, toate acestea sunt numai presupuneri, în lipsa dovezilor nimeni nu poate să dea un răspuns concret. Deocamdată trebuie să ne mulțumim cu faptul că răposații români de religie ortodoxă au fost înmormântați de preoții vremii cu pietatea ce se cuvenea. Rita Păcaș

Conferință internațională la Cluj-Napoca

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj a organizat, în zilele de 12-15 martie, Conferința Internațională „Discurs, Cultură, Context în mediul profesional”, la care au participat și două cercetătoare din Ungaria. Dr. Maria Berényi, directoarea

Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria a vorbit despre „Cultura românească la Budapesta în secolul al XIX-lea”, iar dr. Ana Borbély a analizat „Limbile minoritare în mediul profesional: cazul românii din Ungaria”. E.I.

Calendarul sărbătorilor Pascale

2000-2020

Anul	Catolic	Ortodox
2000	23 aprilie	30 aprilie
2001		15 aprilie
2002	31 martie	5 mai
2003	20 aprilie	27 aprilie
2004		11 aprilie
2005	27 martie	1 mai
2006	16 aprilie	23 aprilie
2007		8 aprilie
2008	23 martie	27 aprilie
2009	12 aprilie	19 aprilie
2010		4 aprilie
2011		24 aprilie
2012	8 aprilie	15 aprilie
2013	31 martie	5 mai
2014		20 aprilie
2015	5 aprilie	12 aprilie
2016	27 martie	1 mai
2017		16 aprilie
2018	1 aprilie	8 aprilie
2019	21 aprilie	28 aprilie
2020	12 aprilie	19 aprilie

Fotodocumentar

Strana din biserica ortodoxă din Micherechi, în 1990
(Din arhiva redacției „Foaia românească”)

Emilia Popescu și Florin Piersic, doi „Străini în noapte”

Actorii Emilia Popescu și Florin Piersic revin la Arad cu spectacolul care, de fiecare dată, s-a bucurat de un succes răsunător în rândul iubitorilor de teatru arădeni. „Străini în noapte”, de Eric Assous, în regia lui Radu Beligan, se va juca în 20 aprilie, cu începere de la ora 19, pe scena Teatrului Clasic Ioan Slavici.

Cei care aleg să petreacă o seară în compania celor doi „Străini în noapte” vor avea ocazia să asiste la o poveste despre dra-

goste emoționantă, spulberată de greșelile trecutului.

Teatrul Român de Amatori din Jula
prezintă

„Două loturi & Căldură mare”

de I.L. Caragiale
în regia Norei Chiriac

**Data: marți, 30 martie 2010,
ora 19.00**

**Locul: Institutul Cultural Român
(Budapesta, str. Izsó nr. 5)**

INTRAREA ESTE LIBERĂ!!!

Proiecte comune între județele Arad și Bichiș

Comisia Mixtă a Județelor Arad și Bichiș s-a întrunit în ședință zilele trecute la Arad. Prima reuniune a comisiei din anul 2010 a fost găzduită de Consiliul Județean Arad, delegațiile fiind conduse de vicepreședintele Consiliului Județean Arad, *Adrian Țolea* și președintele Consiliului Județean Bichiș, *Domokos László*.

În prima parte a ședinței din 10 martie, părțile română și maghiară au aprobat raportul de activitate, după care au discutat problema rezolvării compensării debitului de apă a Canalului Ier, apreciată de toți cei prezenți ca fiind o problemă de stat, pentru care se vor face demersurile ca aceasta să fie inclusă pe ordinea de zi a următoarei Ședințe Comune a Guvernelor României și Ungariei.

În cadrul întrunirii s-a discutat asupra înaintării proiectelor comune în domeniul sanitar, vorbindu-se despre situația actuală a spitalelor și a expedițiilor de salvare. În acest scop părțile vor solicita finanțări în cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră HU-RO, pentru care se fac demersurile necesare.

La ședință s-a mai pus și problema reconstruirii șoselelor de centură dintre Dombegyház-Variașu Mic, Aletea-Grăniceri, Dénesmajor-Zerind, Leucușhaz-Curtici.

Următoarea ședință a comisiei va avea loc în cursul lunii mai în județul Bichiș

R. Pătaș

Fundații care ajută școlile și grădinițele românești

(Urmare din pag. a 3-a)
Din donațiile fondatorilor, baza financiară a acestei fundații a fost de 20.000 forinți, sumă care crește mereu.”

Fundația „Unul pentru altul” din **Cenadul Unguresc** s-a înființat la 8 august 2008, cu scopul de a sprijini elevii din școala generală din Cenadul Unguresc. Președinta fundației *Láncné Miklós Katalin*, ne-a declarat: „În luna noiembrie a fiecărui an, fundația organizează un bal de binefacere. Participanții balului contribuie după puteri la activitatea fundației.”

Fundația „Lucian Magdu” din **Bătania** s-a înființat cu scopul de a îmbunătăți nivelul de predare și a obiectivelor educative din cadrul Școlii generale și a grădiniței românești „Lucian Magdu” din Bătania. Printre aceste scopuri se numără și premiera elevilor care au obținut rezultate deosebit de bune la limba română. Fundația „Lucian Magdu”, împreună cu Școala generală românească, organizează din doi în doi ani concursul de recitări dedicat poetului Lucian Magdu.

Președinta fundației, profesoara *Viorica Sferle Șutea* a preluat administrarea acestei fundații cu câțiva ani în urmă. Fundația se îmbogățește din fondurile câștigate prin concursuri și din oferirea a 1% din

Terenul de joacă al școlii din Jula

impozitul pe venit al contribuabililor.

Fundația „Pentru tineretul sănătos din **Leucușhaz**”, care funcționează de 11 ani acordă atenție nu numai elevilor ci tuturor tinerilor din sat. Despre scopurile principale ale fundației ne-a vorbit președinta *Lezsákné Podmaniczky Zsuzsanna*: „Organizăm diferite programe culturale și excursii pentru copii. În primăvara acestui an, în curtea școlii generale, se construiesc diferite jucării de lemn. În fiecare an, fundația organizează balul de binefacere. În luna mai este organizată ziua sănătății, care cuprinde și programe anti-drog. În fiecare an fundația își întregeste baza financiară cu o sută de mii de forinți câștigați prin

concurs. În anul 2009, Fundația „Pentru tineretul sănătos din Leucușhaz” a primit din 1% din impozit suma de 203.000 forinți. Baza financiară a fundației a fost 60.000 forinți, care în anul 2010 a crescut deja la 800.000 forinți.

*

Toți contribuabilii din Ungaria au dreptul ca, până la 20 mai 2010, să-și direcționeze 1% pentru vreo organizație civilă sau fundație (pe lângă un alt 1% pentru biserici). Însă nu toate asociațiile sau fundațiile pot primi acest sprijin de 1%.

În 2010 pot fi sprijinite numai acele organizații și fundații, care au fost înregistrate la tribunal până la 1 ianuarie 2008.

Ana Cioca

Fundația „Pro discipulis – Pentru elevii noștri”, Jula
18382378-1-04

Fundația „Pentru școala umanistă”, Bedeu
18558845-1-09

Fundația „Prichindeii” a grădiniței din Micherechi
18395507-1-04

Fundația „Homo ludens” a grădiniței din Jula
18371062-1-04

Fundația „Unul pentru altul” din Cenadul Unguresc
18479861-1-06

Fundația „Lucian Magdu” din Bătania
18370188-1-04

Fundația „Pentru tineretul sănătos din Leucușhaz”
18379950-1-01

Pregătiri pentru masa de Paști

Ouă de Paști vopsite natural

Timp de preparare: 30 minute (cojile de ceapă se pun la înmuiat cu 12 ore înainte)

Ingrediente: cojile de la 1 kg de ceapă roșie, 5–6 lingurițe de cafea, 1 sfeclă roșie, ouă, apă, 3 linguri oțet.

Preparare:

1. Puteți vopsi ouăle de Paști în diferite nuanțe de roșu folosind coji de ceapă roșie. Curățați ceapa cu o seară înainte, puneți cojile în apă și le lăsați la înmuiat 12 ore, acoperite. A doua zi fierbeți ouăle pentru Paști 10–15 minute împreună cu cojile de ceapă și 1 lingură de oțet pentru a fixa culoarea, după care le mai lăsați în lichid până când obțineți nuanța dorită.

2. Pentru a vopsi ouăle de Paști în nuanțe catifelate de ciocolată, folosiți ... cafea. Fierbeți cafeaua într-un vas suficient de mare ca să nu dea în foc și apoi adăugați ouăle și le fierbeți 10–15 minute. Le mai lă-

sați în cafea până obțineți nuanța dorită. Nu uitați nici de lingura de oțet – obligatorie ca să fixeze culoarea.

3. Roșul închis îl obțineți pentru vopsirea ouălor de Paști cu sfeclă roșie. Tocați sfecla și o fierbeți 15 minute în jumătate de litru de apă. Adăugați ouăle și le fierbeți 10–15 minute, împreună cu lingura de oțet. Le mai lă-

sați în lichid până ajung la culoarea pe care o doriți.

Sfatul bucătarului: folosiți o lingură de lemn ca să scoateți ouăle, deoarece lingura de metal poate lăsa urme pe acestea. Apoi ungeți ouăle de Paști cu ulei pentru a le da strălucire și a pune în valoare culorile. Ouăle de Paști vopsite astfel au culori plăcute și vă veți bucura să știți că ați folosit numai ingrediente naturale.

Drob de miel

Timp de preparare:

fiert măruntaie: 40 minute, pregătire: 30 minute, la cuptor: 45 minute.

Ingrediente: măruntaiele de la miel: 1 ficat, 2 rinichi, 1/2 plămân; 3 legături de ceapă, 3 legături de mărar, 8 ouă, 1 linguriță de piper, 1 linguriță de sare, 2 linguri de făină, 1 lingură de unt, 50 g ulei.

Preparare:

Se fierb măruntaiele de miel și se lasă să se răcească. Se toacă ceapa și se căleşte în ulei. Se toacă mărarul mărunț și măruntaiele cubulețe mici. Se amestecă măruntaiele cu ceapa călită, mărarul tocat și 7 ouă bătute spumă la mixer. Adăugați sare, piper și 2 linguri de făină și amestecați bine. Ungeți tava cu unt sau ulei, o tapetați cu făină și turnați compoziția. Dați la cuptor la foc potrivit, iar după 10–15 minute ungeți drobul cu un ou bătut. Mai lăsați la cuptor încă 30–35 de minute sau până când se rumenește.

Este o rețetă tradițională care nu lipsește ca aperitiv de pe masa de Paști.

Borș de miel

Ingrediente: 1 kg de oase de miel, 1 legătură de ceapă verde, 1 ceapă albă, 3–4 cartofi, 1–2 morcovi, 1 legătură de ștevie, 1 legătură de lobodă, 3 roșii mai moi, 200 ml de suc de roșii, 1 litru de borș, 1 legătură de leuștean, sare.

Preparare:

Mai întâi se fierbe carnea cam 45–50 de minute sau până când se înmoaie. Adăugați legumele tocate mărunț în următoarea ordine: ceapa, morcovul, cartofii, roșiile, ștevia și loboda. Când și legumele sunt fierte, adăugați sucul de roșii, borșul fiert înainte și o linguriță de sare (sau după gust). După ce adăugați borșul, mai lăsați să dea într-un fiert și luați de pe foc. Abia acum puteți pune și leușteanul tocat mărunț (sau îl puteți pune direct în farfurie, dacă preferați).

Această rețetă de borș din oase de miel făcută în bucătăria casei o puteți pregăti pentru masa de Paști sau pentru orice altă ocazie.

Legendarul fotbalist maghiar va fi imaginea de promovare a apei minerale Sâncrăieni

După fotbalistul portughez *Luis Figo*, imaginea de reclamă a apei minerale Sâncrăieni Ciuc, din județul Harghita, va fi legendarul sportiv maghiar Puskás Ferenc. Potrivit patronului fabricii de îmbuteliere de la Sâncrăieni Ciuc, *Levente Balogh*, celebrul fotbalist Puskás Ferenc poate promova cel mai bine acest produs atât de căutat din România. Asocierea imaginii lui Figo cu apa minerală Sâncrăieni Ciuc a contribuit substanțial la creșterea cifrei de afaceri a societății.

Astfel, încasările au crescut anual cu 10-15%, concomitent cu creșterea ve-

niturilor realizate din export. „Este al doilea an consecutiv când suntem lideri pe piața din România. Mai mult de atât, în luna decembrie am reușit să depășim pe piața din Un-

ria pe cei mai mari producători de apă minerală din lume”, a mai declarat patronul fabricii de apă minerală din Sâncrăieni Ciuc, care speră că imaginea lui Puskás Ferenc îi va aduce profituri similare și în anul 2010. În pofida crizei economice, în anul 2009 piața internă a apei minerale a înregistrat o creștere de 5% față de anul precedent. În ultimii 20 de ani, consumul de apă minerală a cunoscut o creștere rar întâlnită. Consumul mediu anual de apă minerală pe cap de locuitor era în 1989 de doar de 3,5 litri; cu zece mai târziu, de 28 de litri, iar în prezent a ajuns la 100 de litri.

Atrium Center la Arad

Pe 23 martie s-a inaugurat, la Arad, centrul comercial Atrium Center, o investiție de 70 de milioane de euro care oferă 1.250 de locuri de muncă. Construcția mall-ului a început în urmă cu un an și patru luni. De acum înainte, arădenii se vor putea bucura de 110 magazine, zece restaurante și fast-fooduri, opt cafenele, zece

săli de cinema, bowling și locuri de joacă. Acestea sunt plasate pe trei etaje și, în plus, vor exista cinci etaje subterane destinate parcarilor. De menționat este faptul că în acest an vor fi inaugurate patru mall-uri în România, Atrium Center Arad fiind al doilea pe listă, după ce primul a fost deschis în București, la începutul acestui an.

Schwarzenegger a dat 40.000 de euro pe palincă românească

Guvernatorul Californiei, Arnold Schwarzenegger, fostul primar al orașului New York, Rudolph Giuliani, oficiali de la Casa Albă, dar și alte înalte oficialități din diverse alte țări cumpără palincă făcută de un român, potrivit Money.ro. Potrivit lui Teodor Danciu, brand creator al produsu-

lui de lux, o colecție de sticle de palincă transilvană costă între 40.000 și 100.000 de euro.

Cele mai scumpe băuturi fabricate în plan local sunt reunite sub brandul Ordo Transilvanis. Cea mai scumpă colecție valorează 200.000 de euro, se numește Apusul Epocii de Aur și a fost lansată în 2009. În această colecție se mai regăsesc pălinci maturate din 1971, 1975, 1977, 1980 și 1989, în sticle recondiționate, specifice fiecărei perioade mai sus menționate. Cele mai ieftine colecții costă 40.000 de euro și sunt formate din 14-15 sticle unicat.

Cea mai lungă barbă din lume

Starețul templului Guru Nanak Sikh, din Surrey, Anglia, a stabilit un nou record mondial pentru cea mai lungă barbă din lume. Părul facial al lui Bhai Sarwan Singh măsoară 1,895 metri lungime, acesta declarând că nu s-a bărbierit niciodată pentru că barba este ceea ce iubește el mai mult la corpul său. Pentru a nu călca pe barbă, bărbatul spune că de cele mai multe și-o înfășoară în jurul gâtului.

Ora...

SUPUȘI VERIFICARI FACE PRAP RECOLTA	C	COMIC DE CIRC IN CARUȚA I	P	SULITA DIN SOARE
M				
JOARDA NICUL LOCOTEMENT				
L		IN BAZA I SPUSA DE COLINDATORII		
TRASEUL ITINERAR DANS IN CERC				
H		ROCAȘA MICA CAP DE CIMPANZEII	O	UN FEL DE CHIUVEȚA SPORADIC
TON DE CÂNTEC A SE AUZI O RABLA		ANIMALE DIN MARILE CALDE A DELIRA		L
H			ZOARCIT EXPERT IN ALE BOLILOR	V
ARBORE DE CEAI VARF DE RISTURII I			DOTUL NAVEI PROST, IMBECL	
		ECHIPA DIN ARAD IMPOSOBIT		AUREL GRECER SLAVA ODMULUI I
I	COMPOZITIE SIMFONICA FILAT RASUCIT			
INAINȚAS AL MEAMULUI IN CONT I		NIVELAT NETED CAP DE SITAR I	INCRISIE IN PATRAT I INTREG	
O				S
LOCALITATE URBANA ARMA CONTRA FOCUSUL			A CINSYL A RESPECTA	
				N

Fotbal

Micherechi-Szeghalom 2-1 (2-0)

Un start bun, cu finală găfâitoare

Părerii înainte de meci:
Băieții de la bilete: – Vom câștiga cu 3-1.

M. Ardelean: – Eu cred că vom câștiga cu două goluri.

A. Bondar: – 3-0.

I. Balogh: – 3-1.

Echipa gazdă a început foarte bine, încă în primul minut, la primul atac au avut o ocazie mare, dar portarul Komáromi a apărât. În al cincilea minut, din nou am avut o ocazie mare. În minutul 9 însă portarul oaspete nu a mai scăpat fără gol: Ciotea a executat o lovitură liberă de la 40 m, balonul a fost lansat în mijlocul careului adversarilor, fundașii au încercat să degajeze și de trei ori, dar Mihai Lucuț a fost mai rafinat și de la 7 m a

balonul în poarta adversarilor de la 7 m, balonul numai cu câțiva cm a ocolit bara dreaptă.

Min. 60: Arbitrul a greșit, nu a judecat penaltiul pentru oaspeți.

Min. 71: Portarul oaspete a prins balonul dincolo de linia de gol cam cu 10 cm. Dar în așa mod a prins balonul că nici un arbitru nu a văzut ce s-a întâmplat. Cei care am stat în spatele porții am văzut bine că era gol...

Min. 83: Arbitrul a greșit la cealaltă poartă, nu a judecat penaltiul pentru micherecheni.

Au jucat bine: Tiberiu Berényi, Mihai Lucuț, Vasile Ruja și Veres, Papp, Zsombok.

Aprecieri după meci:

István Balogh: – La un meci greu am câștigat 3 puncte și asta e important.

Tar Zoltán: – Remiza ar fi fost rezultatul potrivit.

MIC

Micherechi, 300 suporteri

Arbitri: Takács Tibor, Bodó Ferenc, Kocsondi Balázs

Micherechi: Gherghe Pătca, Balogh, Tiberiu Berényi, Ștefan Lucuț, Simon, (Tóth Zs.), Vasile Ruja, Csúz, (Poiendan), Bagi, Mihai Lucuț, Barcsay, Zsolt Ciotea, (Kiss T.)

Antrenori: Dumitru Boca, Balogh István

Președinte: Mihai Ardelean

Sponsor principal: Attila Bondár

Szeghalom: Komáromi, Sáfián Z., Nagy, Tatár, Zsombok, Veres, Papp, Sáfián L., Cserna (Fekete), Szécsi (Varga), Zsombok K.

Antrenor: Tar Zoltán

lovit balonul cu capul în poartă (1-0).

Oaspeții din Szeghalom nu mult ne-au deranjat linia de apărare. Atacanții în

minutul 17 au executat un corner din partea dreaptă, Barcsay de la 6 m a umflat balonul în poarta adversă (2-0).

Portarul Komáromi foarte mult s-a certat cu coechipierii săi să fie mai atenți, să nu-i lase pe micherecheni să marcheze goluri după cheful lor. A fost momentul de deștep-tare a oaspeților.

În minutul 25, Sáfián L. a executat o lovitură liberă de la 25 m, balonul a fost lansat spre colțul de jos din dreapta al porții noastre. Gh. Pătca cu mare bravură a scos balonul din poartă.

În minutul 30, Zsombok a executat o lovitură liberă din partea stângă, a pasat balonul spre colțul

stâng al terenului nostru, de acolo Cserna l-a pasat în mijlocul careului nostru și Veres de la 7 m l-a lovit în poarta noastră (2-1).

Min. 42: Ciotea a umflat

Rezultate:

	scorul/ locul
NB.III.	
Kecskemét-Várfürdő Julia TFC	3-0 (12)
Leta SC 97 I-Tiszalök	2-1 (3)
Bătania I. (liber)	(10)
Județ I.	
Micherechi-Szeghalom	2-1 (4)
Leta SC 97II.-Hajdúnánás	2-0 (2)
Crâstor-Kondoros	1-1 (5)
Județ II.	
Șercad-Tótkomlós	1-0 (5)
Köröstarcsa-Medgyesegyháza	0-1 (7)
Chitighaz-Nagyszénás	3-0 (3)
Békésszentandrás-Ciorvaș	2-1 (8)
Săcal-Szentpéterszeg	1-2 (14)
Biharnagybajom-Pocei	2-3 (3)
Jaca-Szerep	0-2 (13)
Județ III.	
Bătania II.-Gerla	
Leucușhaz-Békéssámson	
Ebes-Apateu	1-6 (1)
Aletea (liber)	

Următoarele meciuri de fotbal:

27 martie 2010, sâmbătă, ora 15.00: Földes-Jaca
Ora 15.30: Medgyesegyháza-Chitighaz, Șercad-Füzesgyarmat, Ciorvaș-Dombegyház, Kunágota-Bătania II., Crâstor-Orosháza
Ora 16.00: Bătania I.-Kecskemét
28 martie 2010, duminică, ora 15.00: Hódmezővásárhely-Várfürdő Julia, Leta I.-Nyíregyháza SFC, Hajdúsámson-Leta II., Poci-Săcal
Ora 16.30: Mezőberény-Micherechi, Békéssámson-Aletea, Leucușhaz-Kétsoprony

TVR 1

Luni 29 martie

6.00 Telejurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telejurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Europa ne privește (R) 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telejurnal 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Știi sport? 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telejurnal 20.10 Gala Premiilor GOPO.

Marti 30 martie

6.00 Telejurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telejurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Vedeta familie (R) 11.15 Spune-mi ce te doare 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telejurnal 13.45 Pur și simplu delicios 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Atunci și acum 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telejurnal 20.40 Fotbal UEFA.

Miercuri 31 martie

6.00 Telejurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telejurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.00 Iubiri dincolo de ecran 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telejurnal 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviuții 16.00 Generația contra 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telejurnal 20.40 Fotbal UEFA.

Joi 1 aprilie

6.00 Telejurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telejurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.10 Fabricat în Bucovina 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telejurnal 14.30 Emisiune în limba germană **15.55 Descoperindu-l pe Haydn. Documentar** 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telejurnal 20.10 Arena publică 21.25 Ochiul magic 22.00 Serial. Dr. House.

Vineri 2 aprilie

6.00 Telejurnal 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telejurnal 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.15 Ochiul magic (R) 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telejurnal 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 M.A.I. aproape de tine 16.00 Lumina prohodului. Documentar 16.25 Drumul Crucii. Documentar 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telejurnal 20.10 Metania Luminii 21.10 Film. Sub aceeași lună.

Sâmbătă 3 aprilie

6.10 Desene animate 7.00 Pro patria 7.25 Cântecul amintirii... amintirile cântecului (R) 8.25 Spectacolul lumii. O noapte albă la Paris 9.00 Arca lui Noe 9.55 Formula 1. Calificări pentru Marele Premiu al Malayesiei 11.20 Tezaur folcloric. În așteptarea Luminii 13.00 Telejurnal 13.20 Ne vedem la TVR 15.25 Descoperindu-l pe Vivaldi. Documentar 16.30 Teleenciclopedia 17.30 Tezaur folcloric 19.00 Telejurnal 20.10 Tainica Lumină (I) **21.10 Repere sacre. Învierea Domnului (I).**

Repere sacre „Învierea Domnului”

Duminică 4 aprilie

6.10 Desene animate 7.10 Universul credinței 9.00 Pelerin 9.55 Formula 1. Marele Premiu al Malayesiei 12.00 De ce-l iubim pe Florin 13.00 Telejurnal 13.20 La masa de Paști 15.00 Cirque du Soleil: Quidam (I) 16.00 Supermarket de divertisment 17.00 Telejurnal 17.10 Supermarket de divertisment 19.00 Telejurnal 20.10 Film. Amiralul 22.25 De ce-l iubim pe Florin?

TVR 2

Luni 29 martie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 Vin Florile cu soare (R) 9.00 Telejurnal 9.15 Serial. Berlin, Berlin 11.00 Telejurnal 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Serial. Elisa 17.10 Serial. Berlin, Berlin 17.40 Serial. Miracole 18.10 Film. Gogoșile lui Montalbano 20.00 Bugetul meu 20.30 Lumea de aproape 21.00 Ora de știri 22.30 Serial. În umbra legii.

Marti 30 martie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 7.10 Film. Gogoșile lui Montalbano (R) 9.00 Telejurnal 9.15 Serial. Berlin, Berlin 11.00 Telejurnal 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Serial. Elisa 17.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.40 Serial. Miracole 18.15 Film. Dacă e marți, e Belgia **20.00 D'ale lu' Mitică** 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Ioana d' Arc.

Mitică Popescu prezintă emisiunea „D'ale lu' Mitică”

Miercuri 31 martie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 H...ora prichindeilor (R) 9.00 Telejurnal 9.15 Serial. Miracole (R) 9.45 Întâlnire pe 2. 11.00 Telejurnal 11.45 Popasuri folclorice 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 17.00 Fotbal 17.50 Serial. Miracole 18.20 Film. Aripile dragostei 20.00 Motocicliștii poficioși: din nou la drum. Documentar 20.30 Bazar (R) 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Nu te mișca.

Joi 1 aprilie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.10 Film. Aripile dragostei (R) 9.00 Telejurnal 9.15 Atlas (R) 11.00 Telejurnal 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Elisa 17.00 Fotbal 17.50 Serial. Miracole 18.20 Film. Cerul din ochii tăi 20.00 Imaginea succesului 20.30 Dincolo de hartă 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Seraphine.

Vineri 2 aprilie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 Film. Cerul din ochii tăi 9.00 Telejurnal 9.45 Întâlnire pe 2. 11.00 Telejurnal 11.45 Doi care doinesc (R) 12.15 Zestrea românilor (R) 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.15 Poate nu știai 16.30 Baschet: CSU Ploiești-Energia Rovinari 18.30 Șansă și neșansă 19.30 Pescar hoinar 20.00 Vrajitorii lui Jamie Oliver 20.30 În numele victimei 21.00 Ora de știri 22.05 Lupta pentru viață. Documentar 23.10 Film. Dragostea unei mame.

Sâmbătă 3 aprilie

6.00 Popasuri folclorice (R) 7.00 ABC... De ce? 8.00 Atenție... copii 8.30 Liber pe contrasens 10.00 Bugetul meu (R) 10.30 Între cer și pământ 11.00 Serial. Piatra magică 12.35 Atenție, se cântă! 14.00 Natură și aventură 14.30 Zestrea românilor 15.00 Lumea de aproape (R) 16.00 Timpul chitarelor 17.10 Serial. Cronicile frumoasei luptătoare 18.30 Concert. Lionel Richie 19.30 Serial. M-am săturat! 20.00 Yellowstone. Documentar 21.00 Telejurnal 21.20 Benedict XVI: Cheile împărăției. Documentar 22.30 Slujba de Înviere.

Duminică 4 aprilie

6.00 Popasuri folclorice (R) 7.00 Zestrea românilor (R) 7.30 Dincolo de hartă (R) 8.00 Motomagia 9.00 Ferma 10.30 Pescar hoinar (R) 11.00 Serial. Piatra magică 11.35 Poate nu știai 11.50 Urbi et orbi 12.45 Vrajitorii lui Jamie Oliver (R) 13.20 Film. O lume nebună, nebună, nebună 16.00 Concert. Katherine Jenkins 17.10 Serial. Cronicile frumoasei luptătoare 18.35 Videoterapie 19.30 Serial. M-am săturat! 20.00 Yellowstone. Documentar 21.00 Telejurnal 21.30 Film. Bakhita, sânta africană.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

29 MARTIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

30 MARTIE, MARTI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

31 MARTIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 APRILIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30 Nota săptămânii semnată de Edda Ilyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

2 APRILIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16:25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

3 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

4 APRILIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune specială dedicată Sfințelor Paști 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00-18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 31 martie 2010 (m1 ora 14.00)
Reluare: vineri, 2 aprilie 2010 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea românească televizată din săptămâna viitoare va fi dedicată Sfințelor Sărbători de Paști. În prima parte, telespectatorii vor vedea un montaj despre Slujba Prohodului Domnului Nostru Iisus Hristos, oficiată în Vineria Mare. Montajul s-a realizat la parohia din Chitighaz. În a doua parte a emisiunii vă conducem la Adunarea Baptistă din Miche-rechi, unde îl veți cunoaște pe noul păstor Iosif Boros.

Realizator: Tiberiu Boca

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centrul Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

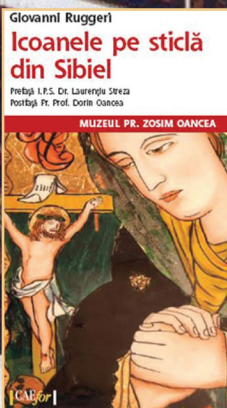
De vânzare casă familiară în centrul comunei Chitighaz, str. Úttörő nr. 69, în apropierea școlii românești. Trei camere, încălzire cu convectoare (gaz) + șemineu, baie, WC separat, anexe, grădină îngrijită, suprafață totală 1388 m². Preț 5,9 milioane Ft. Contact: 00-36-1/786-3698.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

Apariția săptămânalului „Foaia românească” este finanțată de:

Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”;
Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, din București;
Secretariatul de Stat pentru Politică Națională și Minoritară, din Budapesta

Miracolul și puterea credinței prin icoanele din Sibiel

La invitația Institutului Cultural Român din Budapesta, în 19–20 martie, jurnalistul italian *Giovanni Ruggeri* a făcut o prezentare multimedia a icoanelor pe sticlă aflate în Muzeul „Zosim Oancea” din satul Sibiel, atât la sediul ICR din Budapesta cât și la filiala din Seghedin.

Prin strădania sa, în anul 2008 a apărut un album dedicat icoanelor pe sticlă din Sibiel și fondatorului muzeului, în limba română, italiană, germană, engleză și franceză, de asemenea a realizat un site în cinci limbi despre Sibiel și puterea credinței într-un deceniu al terorii. Jurnalistul italian a mărturisit că este poate straniu ca un italian să prezinte în Ungaria valori culturale românești, dar drumul său spre România a început prin Ungaria, unde fusese trimis corespondent în Europa de Est. Atunci cineva l-a îndemnat să meargă și

în România. Revelația sa a fost foarte mare când a descoperit câte comori culturale și spirituale se află într-o țară despre care occidentalii abia dacă știu unde se află pe harta Europei. Este demn de menționat că prezentarea icoanelor, jurnalistul italian a făcut-o în limba română, aceasta fiind pentru auditoriu o surpriză și un farmec în plus.

Giovanni Ruggeri a arătat că a vorbi despre icoanele pe sticlă din Transilvania înseamnă și a vorbi despre suferință. Dar în contextul de azi al integrării, diferențele sunt o valoare și nu un motiv de conflict. A continuat precizând că icoana este o rugăciune pentru cel care o scrie – pentru că icoana nu este pictată, ci scrisă – și e rugăciune și pentru cel care se roagă în fața ei. Credința și istoria, eternitatea și timpul merg tot timpul împreună în icoanele pe sticlă. Jurnalistul italian a arătat că apariția icoanelor pe sticlă este strâns legată de Mănăstirea Nicula, unde la sfârșitul secolului al XVII-lea încep pelerinajele credincioșilor la icoana făcătoare de minuni. Pentru pelerinii sosiți aici încep să se picteze pe sticlă mici icoane pe care aceștia le duc cu ei în amintirea pelerinajului. Muzeul înființat de preotul Zosim Oancea din Sibiel este unic în lume, fiind cel mai mare, cu cele peste 600 de icoane, provenite din Valea Mureșului,

zona Făgărașului, zona Brașovului, dar și din Bucovina și Banat, împreună cu altele de inspirație catolică și probabil de origine austriacă, introduse de fondator pentru a evidenția prin contrast specificul icoanelor transilvănene. Dar este mai mult decât un muzeu: este o minune, pentru că a fost înființat în plin comunism, de un preot care fusese în închisorile și lagărele de muncă ale comunismului timp de 15 ani, tocmai pentru credința sa.

Jurnalistul italian a prezentat istoria pe scurt a muzeului, care la început a fost amenajat într-o magazie veche, refăcută cu mult farmec și râvnă între 1970 și 1971 de părintele Zosim Oancea, ajutat de credincioșii din sat și măicuțele Eufimia și Teodora, de la Mănăstirea „Dintr-un lemn” din județul Vâlcea. Datorită celor 200 de icoane și la cererea părintelui, Sibielul va fi inclus în circuitul cul-

tural și turistic, ceea ce va deschide seria unor vizite, inclusiv din străinătate, cum a fost delegația UNESCO sau membrii fundației americane „Friendship Ambassadors” în 1973. La jumătatea anilor 70, Sibielul devine un mic centru ecumenic.

Grupuri de străini – ortodocși, protestanți și catolici – se roagă în biserică împreună cu comunitatea ortodoxă locală, în timp ce ilustre personalități ale bisericilor creștine mondiale vizitează muzeul. Așa ajunge în 1975 la Sibiel și Secretarul Consiliului Ecumenic al Bisericilor din Geneva, *Philip Potter*, care va acorda sprijinul financiar pentru construirea unei clădiri noi ce adăpostește și azi muzeul.

Lucrarea și destinul preotului Zosim Oancea impresionează și astăzi străinii care află de acest muzeu din inima României și care devine o poartă spre alte minuni

și bijuterii ale spiritualității românești. Jurnalistul italian și-a încheiat prelegerea prin cuvintele părintelui Zosim Oancea: „Eu și generația mea am dus o viață de suferință și jertfă, dar nu ne-am pierdut încrederea în valorile noastre eterne. Ceea ce am reușit să fac, cu ajutorul lui Dumnezeu și al atâtor oameni de bună-credință, este într-un fel o revanșă asupra călăilor generației mele.

Am învățat mărturisirea, dar și iertarea, iar icoana mi s-a părut întotdeauna o împărțășire a ochilor și a sufletelor din bunătatea și frumusețea care ne leagă și ne poartă pe toți spre Cel ce a biruit lumea”. Giovanni Ruggeri nu numai că a încântat publicul prin prezentarea și entuziasmul său, dar așa cum a precizat doamna director *Brîndușa Armanca*, el este cel mai bun ambasador al culturii românești în Occident.

Gabriela Enea Elekes

FOAIA
românească
26 martie 2010
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2010: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.